

Aqqalu C. Jerimiassen
Atassut

UPA 2026/154
18. juni 2026

Ersinngitsumik innarluutillit atugaat pitsanngorsarniarlugit innersuussutaasut qanoq pivirusunngortinneqarsinnaaneri pillugu Inatsisartunut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiasatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Bentiaaraq Ottosen, Atassut)

Naalanngittunngooq tassa uku meeqqat! Tusarnaarsinnaanngivissortukasiungaminngooq ajoqusersaginnavillutillu.

Taakku oqaatsit tassaapput nammineq meeqqat atuarfianni 80-ikkunni 90-ikkunnilu atuartuunikuusut tusartakkagut.

Kingorna suut tamarmik allangoriartulerput, ilaanni kingornatigut naalasseriitsunngooq tusartalerpagut, tassamigooq taanna Dampeqarpoq.

Qujanaqaarli ukiuni kingullerni ineriartornikkut allatut siuariaarteqarluta pinikuugatta.

Ersinngitsumik innarluuteqarneq inuit ilaannit nappaatitut taaniarneqartarpoq, kisiannili ersertittariaqagarput tassaavoq, inuk innarluutilik napparsimasuunngilaq, peqqissuunnguukkajuppoq immikkooruteqaannarluni allanit, tassalu inuttut eqqarsartaatsikkut arlaannik innarluuteqarnermini allanit allaanerussuteqarluni.

Nammineq uanga meeraaninniilli nalunaarsugaanngitsumik ulloq manna tikillugu peqarpunga, tassalu tourrette syndromip sakkukinnerusortaa tic pigingakku.

Nalunnginnittut nalunngilluarpaat qanoq ilitillunga suut ersiutai nuisarnerut.

Taanna sooq assersuutitut atorpara? Meerarpassuusimasut ullutsinni inersimasunngortut qiviariaraanni immaqa tusartuarnikooqaat amerlasuut naalanngippallaarlutinngooq, patsisissaqarluarsimavorli sooq taamaassimanerat.

Ersinngitsumimmi innarluuteqarneq ukiuni kingullerni tusarsaaneruleriartuinnarfiani paasisalerparput nunaqqaterparujussuagut ADHD-mik peqartut.

Tamanna soorunami paasineqaleriartormat qujanarpoq, sulili illuani aammattaaq annerusumik qiniarneqartanngitsut assersuutigivakka uattut arlalinnik sakkortunerusinnaasumilluunniit peqartut Tourrettemik, taakuummatami meeraarnermini noqissinnaanngisaminnik ataasiaannaratik oqartoortartut sakkortuumik, taamaalillutillu inersimasumit meeraqammilluunniit tamanna pillugu qisuariarfigineqartarnerassaaq allaanerusimasoq.

Taanna kanngusunnermik allatullu isigineqarnermik soorunami malitseqartarpoq meeqqamut, immaqalu inuiaqatigiinni maanna ataasiinnaanngitsup kingunerluutaa tamassuma atorlugu inuunerlunermik arlaatigut kinguneqartillugu inuunermini.

Siunnersuuteqartup oqariutuutigisai ila ersareqaat, tassami uani takusinnaasatsinni, allaat ilinniartitaanikkut qanoq ilumut naammassinnittumik periarfissatigut angusaqarnerisugut takusinnaasariaqarparput, taamatuttaarlu inuit innarluutillit illersuisuata oqariutuutigisimasai arlaqaqisut qanoq suleriaqqinnisami atortariaqarnerlutik isummersoqatigiittariaqarluta aningaasanut inatsisissap tullia eqqarsaatigalugu.

Taava uagut ila qinikkatut qanoruna iliuuseqaqqinnerusinnaasugut? Neqeroorutit 25-ileereersimasunut siunnersuuteqartup taavaa, uagut taanna qanoq naalackersuisunut kaammattuutiginiarsinnaavarput pitsaanerusemik inisseqqullugu.

Atagumiaat oqallisissiaannaanera uggoralugu apparsarnejassajunnarsivoq, taanna tusakatannarsimmat peqqissimisaarisutut niperluni oqaluttarneq, inuiaqatigiinnullu qanoq oqallisissiat pingaaruteqanngitsigineri oqarluartaarutaasalermata, uani pingaartuuvoq qinikkatut partiinit anninneqartut malillugit ataatsimiitsitaliaq apeqqutinik naalackersuisumut suliaqarsinnaasoq nunatsinni ersinngitsumik innarluutillit pillugit qanoq ingerlariaqqinnissamut suliniutinik peqarnerannik. Taamatuttaarlu qanoq siunissamut pilersaarutinik piviusunngortiaqassalluni ingerlariaqqinnissamik pilersaaruteqartoqarnerisooq.

Autisme, Bipolar, Borderline, ADHD aammalumi Tourette nunatsinni qanoq tamarmiusumik isiginiaqqinnissaat piffissanngorpoq.

Ukiunili kingullerni ADHD eqqarsaatigalugu, iisartakkanik tunniunneqartartunik annertuumik inuiaqatigiit akornganni ajunngittumik siunertaqarluni suliaasunut ADHD-mik innarluuteqartuunngitsunit atorerluineq qaffaraluttuinnartillugu, ilaallu sumilluunniit allaat ADHD-mut ersiutinik peqaratik peqarusullutik misissortikkumasalersut tusarsaasalerput iisartakkanik taakkuninnga uerinerup kinguneranik.

Qanorinnikkulluunniit inoqatitta innarluuteqarnera atorerlutassarinnilarput, tamanna kusanaappoq inuiaqatigiit akornganni pissuseq.

Suli ila eqqartorneqarsinnaasut amerlangaluaqaat, Atassummiilli oqallisissiaqartumut qujalluta partiit sinneri suleqatiseraagut arlaatigut iliuuseqaqqissinnaaneq pillugu.